

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Remiss avseende Riksantikvarieämbetets rapport om Farokonventionen – Europarådets ramkonvention om kulturarvets samhälleliga värde (Ku2014/591/KA)

Sammanfattning

Länstyrelsen i Södermanlands län stödjer Riksantikvarieämbetets slutsats att det är rimligt att Sverige ansluter sig till Farokonventionen. Konventionens innehåll ligger väl i linje med de nationella målen för kulturmiljöarbetet och andra måldokument som ligger till grund för arbetet med kulturmiljö och kulturarv. Länstyrelsen delar också RAÄ:s uppfattning att konventionen innehåller ett antal utmaningar som bör diskuteras.

Länstyrelsens synpunkter

Farokonventionen lyfter kulturarvets roll för en fredlig och demokratisk utveckling av Europa. Genom sitt inkluderande och demokratiska perspektiv och stärkande av de mänskliga rättigheterna ska konventionen verka för gemenskap genom kunskap om den mångfald som präglar kulturarvet. Konventionens syfte är att tydliggöra kulturarvets samhälleliga värde och har också en ambition att lyfta kulturarvets potential för social och ekonomisk hållbarhet. Länstyrelsen bejakar detta förhållningssätt.

Riksantikvarieämbetet framhåller ett antal områden som innebär utmaningar. Länstyrelsen instämmer i bedömningen att dessa behöver uppmärksammas och diskuteras i det fortsatta arbetet. Länstyrelsen ser de största utmaningarna i Farokonventionens betoning på ett gemensamt europeiskt kulturarv samt betoningen på att kulturarvet inte ska definieras och tolkas av experter utan av enskilda och allmänhet i större utsträckning. Vad gäller det första problemområdet vill vi framföra det osäkra i att framhäva ett strikt avgränsat europeiskt perspektiv på kulturarvet. En sådan avgränsning är direkt exkluderande. Det ligger i kulturarvets natur att det är blandat med ursprung och influenser både inom och utanför den nuvarande europeiska sfären.

I diskussionen om balansen mellan expertisens roll kontra lekmanrollen vill länstyrelsen framhålla att synen på kulturarven ska präglas och baseras på vetenskap och väl beprövad erfarenhet. Det finns en skillnad mellan Farokonventionens subjektiva perspektiv på kulturarv respektive det mer objektiva förhållningssätt som ligger till grund för synen på kulturmiljö och kulturarv i nuvarande svensk lagstiftning. Det är angeläget att möjliggöra för individen att få ett större inflytande i vad som bevaras, för vem och varför men det är lika angeläget med en sakkunnig kulturmiljösektor som verkar med andra drivkrafter än

2015-06-11

430-1100-2015

rent egenintresse. Länsstyrelsen anser att expertens roll fortsatt ska vara stark och kunskapen om kulturarven ska utgå från ett vetenskapligt förhållningssätt. Det finns alltför många exempel på religiöst och/eller politiskt färgade tolkningar och värderingar av kulturarvet utan vetenskaplig grund. Frågan är uppmärksammas i rapporten men kräver tydliggörande diskussioner.

Konsekvenser för länsstyrelsen

Då varje land själv väljer själv hur man vill arbeta med konventionen är direkta konsekvenser för Länsstyrelsen är svåra att bedöma. En ratificering av Farokonventionen bör därför föregås av en analys av vilka resurser inom kulturmiljösektorn som kan krävas för att nå en lyckad implementering av Farokonventionen tillsammans med en rättssäker hantering av de ärenden som är kopplade till kulturmiljöarbetet idag.

I detta ärende har länsråd Staffan Larsson beslutat. I handläggningen har samhällsbyggnadschef Patrik Nissen deltagit samt länsantikvarie Åke Johansson, föredragande.

Staffan Larsson
Länsråd

Åke Johansson
Länsantikvarie